

Συνοπτικά Περιεχόμενα

Πρόλογος	19
----------------	----

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ: Έναρξη

1 Διαδικτυακή διδασκαλία: μια επισκόπηση	27
2 Αναγνώριση του πεδίου: διερεύνηση των πόρων του ιδρύματός σας	47

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ: Συγκρότηση του Μαθήματος

3 Σχεδιασμός και διαμόρφωση μαθήματος	57
4 Δουλεύοντας με άλλους για τη διαμόρφωση του μαθήματος.....	115
5 Διαμόρφωση ενός αποτελεσματικού διαδικτυακού περιγράμματος μαθήματος.....	135
6 Δόμηση μιας διαδικτυακής τάξης.....	161
7 Εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο διαδικτυακό περιβάλλον	195
8 Πνευματικά δικαιώματα, πνευματική ιδιοκτησία και ανοικτοί εκπαιδευτικοί πόροι.....	245
9 Δημιουργία λογισμικού μαθήματος: επιλογή «Web 2.0» εργαλείων και άλλων πόρων	263

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ: Διδασκαλία στη Διαδικτυακή Τάξη

10 Προετοιμασία των φοιτητών για τη μάθηση μέσω διαδικτύου	309
11 Διαχείριση της τάξης και της επικοινωνίας	323
12 Διαχείριση τάξης: ειδικά ζητήματα	361
13 Διδασκαλία διαδικτυακά εμπλουτισμένων και μεικτών τάξεων	379
14 Διδασκαλία και μάθηση σε ένα MOOC/MAAM	399
15 Αξιοποίηση νέων ευκαιριών	415
Γλωσσάρι.....	435
Οδηγός για πηγές.....	445
Ευρετήριο	475

Περιεχόμενα

Σημειώματα των επιμελητών	15
Πρόλογος	19

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Έναρξη

1 Διαδίκτυακή διδασκαλία: μια επισκόπηση	27
Το εύρος των εμπειριών στο διαδίκτυο: δύο υποθετικές περιπτώσεις	30
Δυτική φιλοσοφία, ένα μάθημα που παρέχεται εξολοκλήρου διαδικτυακά.....	30
Εισαγωγή στη Φυσική, ένα «μεικτό» μάθημα.....	34
Διαδίκτυακή διδασκαλία: βασικές αρχές	35
Διδασκαλία ενός μαθήματος εξολοκλήρου μέσω διαδικτύου	36
Ζητήματα σχετικά με την υποστήριξη και την εκπαίδευση του προσωπικού.....	39
Πρέπει κάποιος να είναι ειδικός στη χρήση των υπολογιστών;	41
Τι οφέλη μπορείς να αποκομίσεις από τη διαδικτυακή διδασκαλία;	43
Αυξημένη συνειδητοποίηση της διδασκαλίας	43
Επαφές με τον ευρύτερο κόσμο.....	44
Οι φοιτητές σάς χρειάζονται περισσότερο από ποτέ.....	45
2 Αναγνώριση του πεδίου: διερεύνηση των πόρων του ιδρύματός σας	47
Ερωτήσεις που χρήζουν απάντησης όσον αφορά τους πόρους του ιδρύματός σας	48
Τι υπάρχει ήδη;	48
Τι είδους λογισμικό διαθέτει το πανεπιστήμιο για την παροχή διαδικτυακών μαθημάτων;	49
Ποιο είναι το προφίλ των φοιτητών ως χρήστες;.....	49
Τι είδους τεχνική υποστήριξη παρέχεται από το πανεπιστήμιο;	50
Τι είδους εκπαίδευση και υποστήριξη είναι διαθέσιμες για τους πανεπιστημιακούς δάσκαλους;	51

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Συγκρότηση του Μαθήματος

3 Σχεδιασμός και διαμόρφωση μαθήματος	57
Ορισμένα παραδείγματα σχεδιασμού και διαμόρφωσης μαθημάτων	58
Ένα εξολοκλήρου διαδικτυακό μάθημα για την προφορική επικοινωνία	58

Ένα μεικτό μάθημα ιταλικής γλώσσας και κουλτούρας	59
Ένα μεικτό μάθημα μηχανολογίας	62
Πρώτα βήματα σχεδιασμού και ανάπτυξης του μαθήματος.....	64
Ανάλυση	66
Σκοποί του μαθήματος και μαθησιακοί στόχοι / αποτελέσματα	67
Σχεδιασμός	71
Κλίμακες διαβαθμισμένων κριτηρίων και οδηγίες για τον σχεδιασμό διαδικτυακού μαθήματος	73
Άλλα ζητήματα σχεδιασμού	75
Καθολικός σχεδιασμός και προσβασιμότητα.....	75
Ενήλικες εκπαιδευόμενοι.....	77
Σταδιακή δόμηση	78
Εργασίες περιορισμένων απαιτήσεων	78
Διαμόρφωση του μαθήματος	79
Λίγη βοήθεια στην οργάνωση	79
Υλικό και παρουσιάσεις που έχει επιμεληθεί ο καθηγητής: διαλέξεις και κείμενα σχολιασμού	82
Κείμενο	82
Παρουσιάσεις PowerPoint.....	84
Αφήγηση διαφανειών παρουσιάσεων, εγγραφή ήχου ή βιντεοσκόπηση, και εγγραφή οθόνης.....	84
Παρουσίαση του καθηγητή: προσομοιώσεις και πειράματα	86
Χρήση εξωτερικού περιεχομένου	86
Συζήτηση / αλληλεπίδραση / επικοινωνίες	87
Ομαδικές εργασίες και παρουσιάσεις φοιτητών	92
Έρευνα.....	95
Ζητήματα αξιολόγησης	97
Εξετάσεις υψηλών και χαμηλών απαιτήσεων.....	99
Εξετάσεις χαμηλών απαιτήσεων	100
Εξετάσεις υψηλών απαιτήσεων	100
Διασφάλιση της ακαδημαϊκής ακεραιότητας ανάμεσα στους φοιτητές σας.....	104
Επιλογή των εγχειριδίων, των πακέτων μαθήματος και του λογισμικού για το μάθημα	105
Ανασχεδιασμός	107
Ανασχεδιασμός από μεγαλύτερη σε μικρότερη διάρκεια	108
Ανασχεδιασμός από μικρότερη σε μεγαλύτερη διάρκεια	110
Ορισμένες τελικές συμβουλές για τη διαμόρφωση του μαθήματος	111
4 Δουλεύοντας με άλλους για τη διαμόρφωση του μαθήματος.....	115
Μοντέλο συνεργασίας καθηγητή – σχεδιαστή	116
Συμβουλές προς τους σχεδιαστές εκπαιδευτικού έργου για τη συνεργασία τους με καθηγητές.....	117
Συμβουλές προς τους καθηγητές που εργάζονται σε ομάδα σχεδιασμού.....	121
Πώς να προσεγγίσετε με τον καλύτερο τρόπο ένα μάθημα που δεν έχετε διαμορφώσει αλλά σας ζητείται να διδάξετε.....	126
Προτάσεις για προσέγγιση της διδασκαλίας ενός υψηλά τυποποιημένου μαθήματος	128

Εκπαίδευση προσανατολισμένη στην απόκτηση ικανοτήτων και προσαρμοσμένες μαθησιακές ενότητες.....	130
5 Διαμόρφωση ενός αποτελεσματικού διαδικτυακού περιγράμματος μαθήματος.....	135
Το συμβόλαιο	136
Συμμετοχή στην τάξη και βαθμολογικά κριτήρια	137
Διαχείριση των προσδοκιών των σπουδαστών	138
Ο χάρτης	139
Το πρόγραμμα	141
Χρησιμοποιήστε συγκεκριμένες ημερομηνίες	142
Παροχή πληροφοριών περισσότερες από μία φορές	144
Παραδείγματα αναλυτικών προγραμμάτων: εκδοχές διαδικτυακών και μεικτών μαθημάτων	145
6 Δόμηση μιας Διαδικτυακής Τάξης.....	161
Πρότυπα	164
Χωρισμός και οργάνωση του υλικού και των δραστηριοτήτων	165
Χρόνος πρόσβασης.....	166
Παρακολούθηση του ρυθμού προόδου	167
Περιοχές απόθεσης περιεχομένου.....	169
Προσθήκη πολυμεσικού περιεχομένου.....	171
Περιοχές για ανακοινώσεις.....	173
Οι περιοχές του περιγράμματος και του προγράμματος του μαθήματος.....	174
Περιοχές συζήτησης με τη μορφή νήματος.....	175
Ιστολόγια και συζήτηση βάσει σχολίων	176
Άλλοι τύποι συζήτησης.....	177
Άλλα εργαλεία επικοινωνίας.....	178
Κέντρα μηνυμάτων και μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ενσωματωμένα στο ΣΔΜ.....	178
Ανταλλαγή άμεσων μηνυμάτων	179
Συνομιλία, ασπρονίκακας, και άλλα εργαλεία συνεργασίας και διαμοιρασμού οθόνης	179
Περιοχές ομαδικής δραστηριότητας	181
Συλλογές και επιμέλεια διαδικτυακών πηγών	182
ePortfolios.....	184
Δυνατότητες αναζήτησης	185
Δημιουργία κουίζ.....	185
Αναφορές προόδου φοιτητών, παρακολούθηση και ειδοποιήσεις, δεδομένα μάθησης	187
Διαδικτυακά βαθμολόγια	189
Άλλες περιοχές και άλλα χαρακτηριστικά του μαθήματος	190
Εφαρμογές κινητών τηλεφώνων.....	191
Σύνδεση με ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης	192
Εύρεση των σωστών εργαλείων και η διαρκής ενημέρωσης.....	192
Εικονικοί κόσμοι	193

7 Εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο διαδικτυακό περιβάλλον.....	195
Ομαδικές δραστηριότητες.....	196
Χωρισμός των φοιτητών σε ομάδες.....	198
Επίβλεψη και αξιολόγηση των ομάδων	201
Παιχνίδια ρόλων και προσομοιώσεις	208
Προσομοιώσεις σε υπολογιστή και «σοβαρά παιχνίδια»	211
Συνόψεις, ομάδες συναίνεσης.....	215
Η πρακτική άσκηση και η εργαστηριακή άσκηση	216
Δραστηριότητες στοχασμού.....	217
Απλή συζήτηση	222
Σενάρια και μελέτες περίπτωσης	223
Επεξεργασία και επισκόπηση από ομότιμους / συμφοιτητές	225
Φοιτητικές δραστηριότητες με εμπλοκή προσκεκλημένων ομιλητών	226
Διαπολιτισμικές ανταλλαγές.....	228
Διαπολιτισμικές τάξεις και ομάδες.....	230
Οι προκλήσεις και τα οφέλη των διαπολιτισμικών μαθημάτων.....	232
Χρήση του διαδικτύου ως εκπαιδευτικού πόρου	234
Προετοιμασία του δρόμου	234
Αξιολόγηση ιστοσελίδων.....	235
Ποικιλία χρήσιμων ιστοσελίδων.....	236
Χρήση του διαδικτύου ως πηγή: δύο παραδείγματα.....	240
Μια κλίμακα βαθμολόγησης για κάθε δραστηριότητα;	241
8 Πνευματικά δικαιώματα, πνευματική ιδιοκτησία και ανοικτοί εκπαιδευτικοί πόροι.....	245
Πνευματικά δικαιώματα και ορθή χρήση στις ΗΠΑ	246
Υπάρχει κάποιος που πραγματικά παρακολουθεί;	249
Αναζήτηση του νόμιμου κατόχου	249
Τι γίνεται στην περίπτωση που δεν είστε σίγουροι αν χρειάζεστε άδεια	250
Τι ισχύει για τους συνδέσμους και τις ενσωματωμένες πηγές;	251
Φοιτητές και ιστότοποι τρίτων	252
Πνευματική ιδιοκτησία στις ΗΠΑ	253
Το νομικό καθεστώς του έργου σας	253
Πρακτικά βήματα για να προστατεύσετε το έργο σας	255
Έλεγχος για μη εξουσιοδοτημένη χρήση	257
Ανοικτοί εκπαιδευτικοί πόροι (OER, ως συντόμευση του Open Educational Resources)	257
Άδεια Creative Commons.....	259
Ειδικά θέματα σχετικά με τις ανοικτές αλλά εμπορικές Web 2.0 ιστοσελίδες.....	260
9 Δημιουργία λογισμικού μαθήματος:επιλογή «Web 2.0» εργαλείων και άλλων πόρων...	263
Δημιουργία κειμένου για τις σελίδες του μαθήματος	265
Δημιουργία ιστοσελίδων σε έναν επεξεργαστή στο διαδίκτυο.....	266
Δημιουργία ιστότοπου τάξης εκτός ενός συστήματος διαχείρισης μάθησης	267
Το πώς και το γιατί των εικόνων	268
Εύρεση εικόνων.....	269
Το πώς και το γιατί του ήχου.....	274
Ενσωμάτωση ήχου για ανατροφοδότηση σε αρχεία PDF και Word.....	277

Εγγραφή ήχου και κοινοποίηση για πολλαπλούς σκοπούς.....	277
Υπηρεσίες Podcast.....	278
Εισαγωγή αφήγησης στις παρουσιάσεις με διαφάνειες.....	279
Παρουσίαση χωρίς αφήγηση.....	280
Το «πώς» και το «γιατί» του βίντεο.....	281
Ιστοσελίδες και εργαλεία φιλοξενίας και κοινοποίησης βίντεο.....	284
Λογισμικό για παραγωγή βίντεο με βιντεοσκόπηση οθόνης.....	285
Δημιουργία διαδραστικών βιντεο-μαθημάτων.....	286
Κινούμενα σχέδια και κινούμενη εικόνα σε ασπρονίκα.....	286
Βιντεοσκόπηση οθόνης ασπρονίκα.....	287
Συλλογική επιμέλεια/πίνακες ανακοινώσεων.....	287
Υλικό φτιαγμένο από τους φοιτητές.....	288
Άλλα εργαλεία.....	290
Δημοσκοπήσεις και έρευνες.....	290
Κουίζ σε πραγματικό χρόνο.....	292
Εννοιολογικοί χάρτες.....	294
Συννεφόμελα (WordClouds).....	295
Γραφήματα.....	296
Χρονοδιαγράμματα.....	296
Διαδραστικοί χάρτες.....	297
Δημιουργία ειδώλων (Avatar).....	298
Χρήση ή δημιουργία πολυμέσων; Γιατί και πότε αξίζει;.....	300
Πότε να αποφύγετε τα πολυμέσα και τα Web 2.0 εργαλεία.....	302
Αξιολόγηση των Web 2.0 εργαλείων και άλλων εκπαιδευτικών τεχνολογικών εργαλείων.....	305
Συναρμολόγηση όλων των εργαλείων.....	305

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Διδασκαλία στη Διαδικτυακή Τάξη

10 Προετοιμασία των φοιτητών για τη μάθηση μέσω διαδικτύου.....	309
Προβλήματα που αντιμετωπίζουν συνήθως οι φοιτητές.....	310
Τεχνικά προβλήματα.....	311
Προβλήματα σχετικά με το μαθησιακό στυλ και την επικοινωνία μέσω διαδικτύου ...	311
Προετοιμασία των φοιτητών σας.....	312
Προγράμματα αποτίμησης της ετοιμότητας.....	313
Προγράμματα εξοικείωσης.....	313
Προετοιμασία του δικού σας προγράμματος εξοικείωσης.....	315
Στοιχεία ενός προγράμματος εξοικείωσης.....	315
Μια τελευταία επισήμανση.....	319
Παροχή Ε&Α (FAQ).....	320
Τεχνικές εισαγωγής.....	320
11 Διαχείριση της τάξης και της επικοινωνίας.....	323
Τήρηση αρχείου και διαχείριση αρχείων.....	323

Συμβουλές για την τήρηση αρχείου.....	324
Ηλεκτρονικά αρχεία έναντι έντυπων αντιγράφων	326
Διαχείριση της επικοινωνίας.....	327
Δημιουργία ενός ενιαίου χώρου ανακοινώσεων και η χρήση των ανακοινώσεων	327
Η σημασία της πρώτης ανακοίνωσης.....	329
Χρήση των βίντεο στις ανακοινώσεις	330
Θέσπιση κανόνων και δημιουργία ενός πρωτοκόλλου για όλα τα είδη επικοινωνίας.....	332
Ενθάρρυνση της συμμετοχής και διαχείριση του φόρτου εργασίας σας.....	333
Η επίδραση του μεγέθους της τάξης.....	334
Ομαδοσυνεργατικές στρατηγικές και διαδραστικότητα του περιεχομένου.....	335
Αλλαγή του μεγέθους της τάξης.....	338
Εύρεση μιας ισορροπίας ανάμεσα στις φοιτητο-κεντρικές και τις δασκαλο-κεντρικές δραστηριότητες	341
Ορισμένες γενικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συμμετοχή των φοιτητών.....	342
Ασύγχρονη ή σύγχρονη συζήτηση;	343
Οδηγίες για προώθηση της ασύγχρονης συζήτησης	344
Διαχείριση μιας συζήτησης που συντονίζεται από φοιτητές	350
Οδηγίες για αποτελεσματική σύγχρονη επικοινωνία, συντονισμένη από τον καθηγητή	351
Ομαδική διδασκαλία μέσω διαδικτύου	355
Το μοντέλο της κοινής ευθύνης	356
Το μοντέλο του καταμερισμού της εργασίας	357
Το μοντέλο «πρωτεύων-δευτερεύων»	358
12 Διαχείριση τάξης: ειδικά ζητήματα.....	361
Ζητήματα ιδιωτικότητας.....	361
Ζητήματα ταυτοποίησης.....	363
Διαχείριση της συμπεριφοράς των φοιτητών στο διαδίκτυο	364
Θορυβώδεις φοιτητές.....	365
Ήσυχτοι φοιτητές	367
Διασπαστικοί/ενοχλητικοί φοιτητές.....	368
Μεταχείριση των διασπαστικών/ενοχλητικών φοιτητών	369
Άλλα προβλήματα συμπεριφοράς	374
Μια ειδική αναφορά στα κοινωνικά δίκτυα	376
Επίλογος	377
13 Διδασκαλία διαδικτυακά εμπλουτισμένων και μεικτών τάξεων	379
Συμβουλές για διδασκαλία διαδικτυακά εμπλουτισμένων μαθημάτων	381
Ανάρτηση των διαλέξεων στο διαδίκτυο	381
Μια αναθεωρημένη προσέγγιση της διάλεξης.....	382
Πώς να αναρτάτε το υλικό σας στο διαδίκτυο	383
Χρήση ενός πίνακα συζήτησης	383
Στρέψτε την τεχνολογία προς όφελός σας.....	385
Χρήση διαδικτυακών εργαλείων δημιουργίας κοιζ.....	386
Παροχή συμβουλών και υποστήριξης.....	387
Διαδικτυακή διάσκεψη με τους φοιτητές	387

Καθορισμός διαδικτυακών ωρών γραφείου	388
Ανάθεση ομαδικών έργων/Πρότζεκτ	389
Το διαδίκτυο ως ένα μέσο παρουσιάσεων των φοιτητών	390
Ασκήσεις βασισμένες στο διαδίκτυο.....	391
Συνδιδασκαλία	392
Τελευταίες σκέψεις πάνω στον διαδικτυακό εμπλουτισμό μιας τάξης.....	392
Συμβουλές για διδασκαλία μεικτών μαθημάτων	393
Προετοιμασία για το μεικτό μάθημα.....	393
Ζητήματα σχεδιασμού για το μεικτό μάθημα.....	395
Διδασκαλία στο μεικτό μάθημα.....	396
14 Διδασκαλία και μάθηση σε ένα MOOC/ΜΑΔΜ.....	399
Ορισμός των MOOC και ο ρόλος του δασκάλου	400
Παρουσίαση του περιεχομένου από τον καθηγητή και η παρουσία του καθηγητή....	402
Σχεδιασμός για ένα διαφορετικό φοιτητικό κοινό	405
Διευκόλυνση της συζήτησης.....	407
Βαθμολόγηση και ανατροφοδότηση	409
Το κοινωνικό στοιχείο	411
Ζητήματα που πρέπει να σκεφτείτε πριν διδάξετε ένα MOOC	412
15 Αξιοποίηση νέων ευκαιριών	415
Νέες κατευθύνσεις καριέρας	415
Τι να κάνετε αφού διαβάσετε αυτό το βιβλίο.....	416
Πρόσθετη επιμόρφωση	417
Ευκαιρίες για επιπλέον επιμόρφωση εκτός του πανεπιστημίου σας	419
Επιμόρφωση με βάση τα εργαστήρια	423
Μαθαίνοντας από τη δική σας εμπειρία	424
Πού πηγαίνουμε από εδώ;	427
Δικτύωση με άλλους που εμπλέκονται στη διαδικτυακή εκπαίδευση	430
Προσδοκίες των φοιτητών.....	431
Η Εκπαιδευτική αγορά.....	432
Γλωσσάρι.....	435
Οδηγός για πηγές.....	445
Ευρετήριο.....	475